

Domov>Družinske zadeve in dedovanje>Družinske preživnine

Izvirna jezikovna različica te strani [\[de\]](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice.

Swipe to change

angleščina

Družinske preživnine

Nemčija

1 Kaj pomenita izraza „preživnina – preživljanje“ in „preživninska obveznost“? Katere osebe morajo plačati preživnino drugi osebi?

Otroci morajo po potrebi plačevati preživnino svojim staršem.

Starši morajo po potrebi plačevati preživnino svojim otrokom.

Zakonec mora po potrebi plačevati preživnino drugemu zakoncu.

Vnuki ali pravnuki morajo po potrebi plačevati preživnino svojim starim staršem ali prastarim staršem.

Stari starši ali prastari starši morajo po potrebi plačevati preživnino svojim vnukom ali pravnukom.

Neporočeni starš mora po potrebi plačevati preživnino drugemu staršu.

Registrirani partner mora po potrebi plačevati preživnino drugemu registriranemu partnerju.

2 Do katere starosti je otrok upravičen do preživnine? Ali se predpisi za preživljanje mladoletnikov razlikujejo od predpisov za preživljanje odraslih?

Za preživnino za otroka ni starostne omejitve. Plačevati jo je treba tako dolgo, dokler je otrok od nje odvisen, razen če je za to odgovoren otrok sam. Takoj ko otrok konča izobraževanje in usposabljanje, se od njega običajno pričakuje, da se bo samostojno preživljal. Z nemško zakonodajo na področju preživnin se običajno daje več ugodnosti mladoletnim otrokom kot odraslim otrokom. Za osebo, ki mora plačevati preživnino, veljajo strožje zahteve, mladoletniki pa imajo običajno prednost pred polnoletnimi otroki.

3 Naj se za pridobitev preživnine obmem na pristojni organ ali na sodišče? kateri so glavni elementi tega postopka?

Za priznanje preživninske obveznosti se mora upravičenec običajno obrniti na sodišče, urad za mladino (*Jugendamt*) ali notarja, da bi pridobil izvršilni naslov (*vollstreckungsfähiger Titel*), ki omogoča prisilno izterjavo zneska.

Če se zahtevek izpodbija, je treba vložiti tožbo na sodišču. Vendar se obveznost izpolnitve zahtevka lahko potrdi pri notarju ali na uradu za mladino. Urad za mladino ima bolj omejen obseg pooblastil kot notar: urad lahko evidentira obveznost preživljanja otroka do 21. leta starosti ali zahtevek matere ali očeta, ki izhaja iz rojstva otroka.

Spori v zvezi s preživninskimi zahtevki spadajo na področje družinskega prava in jih obravnava družinsko sodišče (*Familiengericht*). Postopke urejata zakon o postopkih v družinskih zadevah in nepravdnih sodnih postopkih (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit – FamFG*) ter zakon o pravnem postopku (*Zivilprozessordnung – ZPO*).

4 Ali se zahtevek lahko vložijo v imenu sorodnika (če da, do katerega kolena) ali v imenu otroka?

V skladu s členom 1629(1) civilnega zakonika (*Bürgerliches Gesetzbuch – BGB*) starša skupaj zastopata otroka; en starš lahko sam zastopa otroka, če ima v skladu s členom 1628 civilnega zakonika edini pravico do varstva in vzgoje otroka ali če je pooblaščen, da odloča sam. Splošno pravilo je torej, da lahko starši uveljavljajo zahtevek v imenu otroka kot njegovi zakoniti zastopniki. Vendar v skladu s prvim stavkom člena 1629(2) civilnega zakonika oče in mati ne smeta zastopati otroka, kadar bi se s členom 1795 civilnega zakonika skrbniku preprečevalo zastopanje otroka zaradi navzkrižja interesov. To med drugim zajema pravne spore med otrokom in zakoncem starša. V tem primeru je treba imenovati tako imenovanega „dodatnega skrbnika“ (*Ergänzungspfleger*), ki deluje kot otrokov zastopnik in v njegovem imenu uveljavlja zahtevek. Preživninski zahtevki so izvzeti iz splošnega pravila. V skladu z drugim stavkom člena 1629(2) civilnega zakonika lahko v primeru, ko imata starša skupno starševsko odgovornost do otroka, starš, ki skrbi za otroka, vložijo preživninski zahtevek v zvezi z otrokom zoper drugega starša. S členom 1629(3) civilnega zakonika je ta določba spremenjena v primerih, ko sta otrokova starša sklenila zakonsko zvezo, vendar živita ločeno ali med njima poteka postopek v zakonskem sporu. V tem primeru lahko starš uveljavlja preživninski zahtevek za otroka zoper drugega starša, vendar le v svojem imenu. Namen te določbe je preprečiti, da bi otrok postal stranka v postopku za razvezo zakonske zveze staršev.

5 Če nameravam začeti postopek pred sodiščem, kako ugotovim, katero sodišče je pristojno?

Za preživninske zadeve so pristojna družinska sodišča (*Familiengerichte*), ki delujejo v okviru okrajnih sodišč (*Amtsgerichte*). Krajevna pristojnost sodišča se ugotovi na podlagi člena 232 zakona o postopkih v družinskih zadevah in nepravdnih sodnih postopkih.

V primeru postopka v zakonskem sporu je praviloma krajevno pristojno sodišče, ki je ali je bilo sodišče prve stopnje za postopek razveze zakonske zveze. V drugih primerih se krajevna pristojnost pogosto določi glede na običajno prebivališče toženca. Drugače je v postopkih, ki zadevajo preživninske obveznosti za mladoletnika ali otroka, ki se obravnava kot mladoletnik. V teh primerih je pristojno sodišče, na območju katerega ima običajno prebivališče otrok ali starš, ki je pooblaščen, da deluje v otrokovem imenu. Vendar to ne velja, če ima otrok ali starš običajno prebivališče zunaj Nemčije.

Otrok, ki želi vložiti zahtevo za preživnino zoper oba starša, lahko to stori na sodišču, ki bi bilo pristojno za obravnavo zahteve zoper samo enega od staršev.

6 Ali moram kot prosilec uporabiti posrednika za začetek postopka pred sodiščem (npr. odvetnika, osrednji ali lokalni organ itd.)? Če ne, kakšen je postopek?

Načeloma mora stranka v preživninskih zadevah pred sodiščem zastopati odvetnik. Vendar zastopanje po odvetniku ni potrebno, če stranka zaprosi za začasno odredbo (*einstweilige Anordnung*). Otroku prav tako ni treba imeti odvetnika, če urad za mladino otroku zagotavlja pomoč in ga zastopa za namen uveljavljanja preživninskega zahtevka.

7 Ali moram za začetek postopka plačati sodno takso? Če da, koliko ta znaša? Če so moja finančna sredstva nezadostna, ali lahko dobim brezplačno pravno pomoč?

Za preživninske postopke, ki se rešujejo pred sodiščem, je treba plačati stroške postopka (takse in stroške). Sodišču je treba plačati sodno takso (enako trikratniku osnovne sodne takse) ob predložitvi zahteve. Znesek takse je odvisen od vrednosti zahtevka (*Verfahrenswert*). Odvetniki so prav tako plačani glede na vrednost zahtevka. Vrednost, ki se upošteva v preživninski zadevi, je znesek preživnine, ki se zahteva za prvih dvanajst mesecev po vložitvi zahteve, vendar ne presega skupnega zneska zahtevanega plačila. Morebitni že zapadli zneski preživnine se dodajo ob vložitvi zahteve.

Primer:

Zakoniti zastopnik desetletnega otroka vloži zahtevek za minimalno stopnjo preživnine (ki zdaj znaša 364 EUR na mesec): vrednost zahtevka je 4 368 EUR. V tem primeru sodna taksa za stroške postopka znaša 339 EUR (113 EUR x 3). Arhitektova žena zaprosi za razvezo in preživnino za zdravstveno varstvo v višini 1 900 EUR na mesec: vrednost zahtevka je 22 800 EUR. Sodna taksa znaša 933 EUR (311 EUR x 3). Stroški so torej lahko različni, zato ni mogoče dati splošne izjave. Kadar je to primerno, se poleg sodnih taks plača še odvetniška nagrada. Osnovne stopnje taks so prikazane v naslednji preglednici, ki zajema zahtevke v vrednosti do 500 000 EUR:

Vrednost zahtevka do [...] EUR	Taksa [...] EUR	Vrednost zahtevka do [...] EUR	Taksa [...] EUR
300	25	40 000	398
600	35	45 000	427
900	45	50 000	456
1 200	55	65 000	556
1 500	65	80 000	656
2 000	73	95 000	756
2 500	81	110 000	856
3 000	89	125 000	956
3 500	97	140 000	1 056
4 000	105	155 000	1 156
4 500	113	170 000	1 256
5 000	121	185 000	1 356
6 000	136	200 000	1 456
7 000	151	230 000	1 606
8 000	166	260 000	1 756
9 000	181	290 000	1 906
10 000	196	320 000	2 056
13 000	219	350 000	2 206
16 000	242	380 000	2 356
19 000	265	410 000	2 506
22 000	288	440 000	2 656
25 000	311	470 000	2 806
30 000	340	500 000	2 956
35 000	369		

Stroške običajno plača stranka, ki ji to naloži sodišče s sodno odločbo. Načeloma jih mora plačati stranka, ki v zadevi ne uspe.

Vložniki, ki zaradi osebnih ali ekonomskih okoliščin ne morejo v celoti plačati sodnih stroškov ali jih lahko plačajo le v obrokih, imajo pravico zaprositi za pravno pomoč (*Verfahrenskostenhilfe*), ki jim pomaga kriti stroške preživninskega postopka na sodišču. Vendar morata nameravani sodni postopek ali obramba zagotavljati razumne možnosti za uspeh in ne smeta biti očitno neresna. Odvisno od dohodka in premoženja vložnika se lahko zagotovi pravna pomoč za delno ali celotno kritje sodnih stroškov in stroškov vložnikovega odvetnika.

8 Kakšno preživnino običajno dodeli sodišče? Kako se izračuna znesek preživnine? Ali lahko sodišče svojo odločitev spremeni, če se spremenijo življenjski stroški ali družinske okoliščine? Če da, kako (npr. s pomočjo sistema samodejne indeksacije)?

Preživnino je treba redno plačevati. Višina preživnine se določi glede na zahteve in potrebe upravičenca do preživnine ter plačilno sposobnost zavezanca. Višja deželna sodišča (*Oberlandesgerichte*) so v zvezi s tem pripravila preglednice in smernice, ki pomagajo pri določitvi pavšalnega zneska za postavke, ki jih je treba upoštevati. Najbolj znana je düsseldorfska preglednica, ki se pogosto uporablja za izračun višine preživnine za otroke.

Če se spremenijo dejanske okoliščine, na katerih temeljijo sodne odločbe, se lahko te odločbe spremenijo na zahtevo preživninskega upravičenca ali preživninskega zavezanca. Preživnina za mladoletnega otroka se lahko indeksira v skladu s prvim stavkom člena 1612a(1) civilnega zakonika. V tem primeru se določi kot delež najnižjega zneska preživnine, ki velja v danem trenutku. Najnižji znesek preživnine se ureja z drugim in tretjim stavkom člena 1612a(1) civilnega zakonika in se viša glede na tristopenjsko lestvico, ko otrok odrasča. Če sodna odločba določa indeksirano plačevanje preživnine, odločbe ni treba spremeniti vsakič, ko otrok doseže novo starostno obdobje.

9 Kako in komu se plača preživnina?

Preživnina se načeloma plačuje vsak mesec za en mesec vnaprej upravičencu do preživnine, ali v primeru mladoletnih otrok tistemu od staršev, ki skrbi zanje, ali pa stranki, ki je sicer upravičena do prejema plačila.

10 Če preživninski zavezanec ne plača prostovoljno, kakšen postopek je potrebno sprožiti, da se ga prisili k plačilu?

Ena od možnosti je prisilna izvršitev (*Zwangsvollstreckung*) določene terjatve za preživnino. Prisilna izvršitev se opravi v skladu s splošnimi pravili. Vendar je obveznost, ki je naložena preživninskemu zavezancu, dodatno okrepljena z dejstvom, da je kršitev te obveznosti v skladu s kazenskim pravom kazniva.

Kdor krši preživninsko obveznost, je lahko obsojen na zaporno kazen do treh let ali pa mu je naložena denarna kazen. Če je zaporna kazen neizogibna, lahko sodišče odloži njeno izvršitev in obsojencu naloži izpolnitev preživninskih obveznosti. Sodišče preklicke odlog kazni, če obsojenec hudo ali nenehno krši tako odredbo in s tem utemeljuje bojazen, da bo storil nadaljnja kazniva dejanja, zlasti kršitev preživninskih obveznosti. V primeru storilcev, ki so prvič storili kaznivo dejanje, se lahko javno tožilstvo začasno odpove vložitvi obtožnice ali pa lahko sodišče začasno ustavi kazenski postopek, če se od obdolženca hkrati zahteva izpolnitev preživninskih obveznosti v določenem znesku.

11 Na kratko opišite vse omejitve izvrševanja, zlasti predpise o varstvu preživninskega zavezanca ter o prekluzivnih in zastaralnih rokih v vašem nacionalnem sistemu izvrševanja.

Premično premoženje lahko zarubi (*Pfändung*) sodni izvršitelj (*Gerichtsvollzieher*) (člen 808(1) zakona o pravnem postopku). Primeri, v katerih je dovoljena ta oblika izvršbe, so določeni v členih 811 in 812 zakona o pravnem postopku. Izvzeti so predmeti iz člena 811 navedenega zakona. To ne velja za blago, ki je bilo kupljeno na podlagi lastninskega pridržka do plačila (*Eigentumsvorbehalt*), kot določa člen 811(2) navedenega zakona. V členih 811a in 811b navedenega zakona je določeno, da se vredni predmeti, ki so izvzeti v skladu s členom 811, nadomestijo s predmeti manjše vrednosti, ki imajo enako funkcijo.

Stalno prebivališče zavezanca se lahko preišče brez njegovega soglasja le na podlagi odredbe o hišni preiskavi, ki jo izda sodnik (člen 758a zakona o pravnem postopku).

Zaseg zarubljenega premoženja obravnava sodišče, ki vodi izvršilni postopek. Za zaseg dohodkov iz zaposlitve veljajo izjeme, določene v členu 850 in naslednjih zakona o pravnem postopku. Koliko dohodka iz zaposlitve zavezanca je izvzeto, je odvisno ne le od višine njegovega dohodka, temveč tudi od tega, koliko oseb je zakonsko upravičenih do prejemanja preživnine od zavezanca. Kot pomoč pri izračunu je bila oblikovana preglednica omejitev izvzetja, ki je vključena kot priloga k členu 850c zakona o pravnem postopku. Preglednica se redno pregleduje, stopnja pa se po potrebi prilagodi.

Če se izvršitev izvede na podlagi preživninskega zahtevka ali terjatve, ki izhaja iz namerno storjenega nedopustnega dejanja (*unerlaubte Handlung*, lahko na podlagi členov 850d in 850f zakona o pravnem postopku sodišče, ki vodi izvršilni postopek, na zahtevo upravičenca določi drugačno stopnjo izvzetja iz rubeža. Zavezanec lahko prav tako zaprosi za določitev drugačne stopnje v primeru nekaterih posebnih osebnih potreb v skladu s členom 850f(1) zakona o pravnem postopku.

V skladu s členom 850k zakona o pravnem postopku je iz zasega lahko izvzet tudi račun zavezanca. Tak račun se imenuje „P-račun“ (*P-Konto*), namenjen pa je zagotavljanju razumnega življenjskega standarda zavezanca in njegovih vzdrževancev. P-račun zagotavlja predvsem samodejno zaščito stanja do ravnj osnovnega izvzetja, ki trenutno znaša 1 028,89 EUR na koledarski mesec. To osnovno izvzetje se lahko poveča v nekaterih okoliščinah, na primer zaradi drugih preživninskih obveznosti zavezanca, pri čemer se osnovno izvzetje poveča za 387,22 EUR za prvo osebo in nato za 215,73 EUR za vsako nadaljnjo osebo do pete osebe. Za otroški dodatek in nekatere prejemke za socialno varstvo velja dodatna zaščita. Običajno mora zavezanec za pridobitev take zaščite le predložiti dokazila banki. V posebnih primerih (na primer, če ima zavezanec zaradi bolezni posebne potrebe) lahko sodišče, ki vodi izvršilni postopek, prilagodi posamezen znesek izvzetega stanja na računu (člen 850k(4) zakona o pravnem postopku).

12 Ali obstaja organizacija ali organ, ki mi lahko pomaga v postopku pridobitve preživnine?

Odločba o preživnini je običajni izvršilni naslov (*Vollstreckungstitel*) za denarno terjatev, kar pomeni, da mora upravičenec načeloma ravnati v skladu z običajnimi pravili o izvršitvi in zahtevek izvršiti sam.

Vendar lahko pri izterjavi preživnine za otroka pomaga urad za mladino na podlagi vloge, ki jo vloži starš, ki je izključno odgovoren za otroka, ali – če sta starša skupaj odgovorna za otroka – ki jo vloži tisti od staršev, ki skrbi za otroka.

Treba je razlikovati med takšnimi zadevami in zadevami, v katerih lahko upravičenec do preživnine prejema nekatera plačila za socialno varstvo, ki izpolnjujejo potrebo, ki bi se sicer krila s preživnino. Če ima prejemnik plačil za socialno varstvo zoper zavezanca preživninski zahtevek, ki še ni poravnat, se preživninski zahtevek praviloma prenese na pristojni javni organ, ta pa lahko nato uveljavlja preživninski zahtevek v svojem imenu.

V nekaterih zadevah, ko otroka vzgaja eden od staršev, drugi od staršev pa ne plačuje denarne preživnine, se lahko plačila za omejeno časovno obdobje zagotovijo v skladu z zakonom o predplačilu preživnin (*Unterhaltsvorschussgesetz – UVG*). V takšnih primerih urad za predplačila preživnin (*Unterhaltsvorschusskasse*) nato izterja preživninski zahtevek, ki je bil prenesen nanj.

Poleg tega se, če zavezanec ne plačuje preživnine in je treba poravnati plačila za socialno varnost (*Sozialhilfe*) (če so izpolnjene druge zahteve za socialno pomoč), preživninski zahtevki prenesejo na nosilca socialnega varstva (enako kot pri zgoraj navedenih predplačilih preživnine), ta pa jih potem lahko uveljavlja. V primeru plačil za osnovno varstvo iskalcev zaposlitve (*Grundsicherung für Arbeitssuchende*) je mogoče pravico prenesti le s pisnim obvestilom nosilca plačil preživninskemu zavezancu.

13 Ali lahko organizacije (vladne ali zasebne) namesto preživninskega zavezanca v celoti ali delno vnaprej plačajo preživnino?

Plačila v skladu z zakonom o predplačilu preživnin ter plačila za socialno varnost in osnovno varstvo iskalcev zaposlitve iz vprašanja 12 so samostojna plačila za socialno varnost, ki so po obsegu omejena in niso preživnina v strogem pomenu besede. Tožniku jih neposredno plačajo pristojni javni organi. Niso odvisna od tega, ali je preživninski zahtevek mogoče izterjati ali ne. Javni organi, na katere je bil preživninski zahtevek prenesen, ga lahko uveljavljajo v svojem imenu.

V nasprotju s plačili v skladu z zakonom o predplačilu preživnin ter plačili za socialno varnost in osnovno varnost za iskalce zaposlitve se s pomočjo pri zahtevkih, ki jo zagotavlja urad za mladino, ne ustvari ločen zahtevek za plačilo zoper odgovorni javni organ. Vloga javnega organa je v takšnem primeru omejena na pomoč upravičencu pri uveljavljanju in izvrševanju preživninskega zahtevka.

14 Če sem v tej državi članici, preživninski zavezanec pa stalno prebiva v drugi državi:

14.1 ali lahko dobim pomoč organa ali zasebne organizacije v tej državi članici?

Če želi upravičenec do preživnine izvršiti preživninski zahtevek zoper zavezanca, ki ima stalno prebivališče v tujini, lahko zaprosi za pomoč zvezni urad za pravosodje (*Bundesamt für Justiz*) v Bonnu. Zvezna republika Nemčija je imenovala zvezni urad za pravosodje kot osrednji organ za čezmejne preživninske postopke.

14.2 Če je to mogoče, kako lahko stopim v stik s tem organom ali zasebno organizacijo?

Zahteve, ki jih upravičenec s stalnim prebivališčem v Nemčiji vloži v skladu s členom 55 uredbe EU o preživninskih obveznostih ali člena 2(1) in 2(2) Konvencije ZN iz leta 1956, je treba predložiti zaprosenemu osrednjemu organu, tako da se pošljejo na zvezni urad za pravosodje v Bonnu.

Kontaktne podatke osrednjega organa so:

Bundesamt für Justiz

53094 Bonn

Nemčija

E-naslov: auslandsunterhalt@bfj.bund.de

Tel.: +49 2289941040

Telefaks: +49 228994105202

<https://www.bundesjustizamt.de/>

15 Če sem v drugi državi, preživninski zavezanec pa je v tej državi članici:

15.1 ali lahko vložim zahtevek neposredno pri takem organu ali zasebni organizaciji v tej državi članici?

Ena od novih nalog, dodeljenih osrednjemu organu v skladu z uredbo EU o preživninskih obveznostih, je, da lahko zdaj obravnava nekatere zahteve preživninskih zavezancev.

15.2 Če je to mogoče, kako se lahko obrnem na ta organ ali zasebno organizacijo in kakšno pomoč lahko dobim?

Te zahteve je treba vložiti prek osrednjega organa v državi stalnega prebivališča. Ta jih posreduje osrednjemu organu Zvezne republike Nemčije.

16 Ali to državo članico zavezuje Haaški protokol iz leta 2007?

Da.

17 Če te države članice ne zavezuje Haaški protokol iz leta 2007, kateri predpisi se po pravilih njenega mednarodnega zasebnega prava uporabijo za preživninski zahtevek? Katera so relevantna pravila mednarodnega zasebnega prava?

–

18 Kakšna so pravila glede dostopa do sodnega varstva v čezmejnih primerih v okviru EU, v skladu s strukturo Poglavja V uredbe o preživninskih obveznostih?

Takse za preživninske postopke se morajo praviloma plačati vnaprej. Na področju, ki ga zajema uredba o preživninskih obveznostih, se pravna pomoč dodeli v skladu s členi od 44 do 47 Uredbe. Obveznost vnaprejšnjega plačila ne velja v nekaterih okoliščinah, zlasti če se dodeli pravna pomoč.

19 Kakšne ukrepe ta država članica sprejme za zagotovitev izvajanja dejavnosti iz člena 51 uredbe o preživninskih obveznostih?

Nemčija je svoj osrednji organ – zvezni urad za pravosodje – ustrezno pooblastila za zagotovitev učinkovitosti ukrepov, opisanih v členu 51.

Zadnja posodobitev: 01/06/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.